

Notă informativă la proiectul Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (Agenția/ANRE)

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Temeiul juridic pentru elaborarea și aprobarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic este prevăzut în art. 14 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, care prevede că ANRE, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, exercită atribuția de elaborare și aprobare a documentelor normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic.

Totodată, conform art. 14 alin. (1) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ANRE:

- emite prescripții pe numele proprietarilor sau al persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele termice, instalațiile termice, în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. b);

- cere operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și distribuitorilor de energie termică să întrerupă prestarea serviciului de transport și/sau de distribuție a energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei termice consumatorilor care nu respectă documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. b) și care nu întreprind acțiunile indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

- emite prescripții pe numele persoanelor fizice sau juridice în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. b);

- solicită și primește de la agenții economici, pentru examinare operativă, acte și informații referitoare la respectarea documentelor normativ-tehnice prevăzute la lit. b);

Iar conform art. 14 alin. (4) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ANRE efectuează controale pentru verificarea respectării documentelor normativ-tehnice prevăzute la alin. (1) lit. b).

Documentul normativ-tehnic în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova care reglementează securitatea tehnică este „Правила техники безопасности при эксплуатации тепломеханического оборудования электростанций и тепловых сетей”, pus în aplicare prin Ordinul Ministerului Energeticii al Republicii Moldova nr. 105 din 28 decembrie 2001 (în continuare – Ordinul nr. 105). Însă Ordinul nr. 105 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În acest context a apărut necesitatea unui nou act normativ care reglementează securitatea tehnică în sectorul termoeenergetic și care va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Finalitățile urmărite prin elaborarea proiectului Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic și adaptarea lui ulterioară sunt:

1) acoperirea vidului legislativ în domeniul securității tehnice din sectorul termoeenergetic, prin elaborarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic, adaptate la specificul unităților termoeenergetice din Republica Moldova și publicarea acestora în Monitorul Oficial;

2) asigurarea securității personalului care execută lucrări la utilajul termotehnic;

3) asigurarea respectării prevederilor Codului administrativ cu privire la sancționarea persoanelor juridice pentru neîndeplinirea prescripțiilor care pot provoca avarii, incendii, explozii sau pot pune în pericol viața oamenilor;

4) claritatea cu privire la actul normativ de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic pe care va trebui să respecte unitățile termoeenergetice în procesul exploatării utilajelor termotehnice;

5) asigurarea accesului liber la textul Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic prin publicarea acestuia în Monitorul Oficial și, respectiv, pe pagina web oficială al Registrului de stat al actelor juridice (legis.md), precum și pe pagina web oficială a ANRE;

6) elaborarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic în limba română;

7) introducerea în Normele de securitate tehnică în sectorul termoeenergetic a referințelor la actele normative, documentele normativ-tehnice care sunt în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova;

8) adaptarea măsurilor organizatorice la experiența acumulată în procesul exploatării utilajului termotehnic;

9) introducerea în autorizația de lucru a unor prevederi esențiale prin modificarea formularului acesteia;

10) asigurarea formației de lucru de reparație și deservire a rețelelor termice cu echipamente individuale de protecție, dispozitive și scule, documentare măsurilor de securitate în cazul admiterii organizațiilor de antrepriză la efectuarea lucrărilor pe teritoriul unităților termoelectrice;

11) adaptarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric la utilajul termotehnic utilizat la unitățile termoelectrice;

12) excluderea prevederilor desuete în textul Normelor de securitate în sectorul termoelectric prin eliminarea unor anexe.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Până la momentul actual au fost aprobate o serie de documente normative în construcții care reglementează anumite aspecte ale instalațiilor termice precum: NCM G.04.03-1999 „Proiectarea și executarea rețelelor termice subterane fără canal din conducte preizolate cu poliuretan expandat și manta din polietilenă”; NCM G.04.07:2014 „Rețele termice”; NCM G.04.08:2018 „Izolația termică a utilajului și a conductelor”; NCM G.04.10:2015 „Centrale termice”; CP G.04.10-2012 „Instrucțiune-tip de exploatare tehnică a rețelelor termice ale sistemelor centralizate de termoficare”; CP G.04.13:2016 „Proiectarea punctelor termice”; CP G.04.14:2018 „Procedura de inspecție a sistemelor de încălzire din clădiri echipate cu cazane” ș.a., dar acestea nu reglementează securitatea tehnică în sectorul termoelectric.

În Ordinul nr. 105 sunt prezente documente normativ-tehnice care de asemenea reglementează anumite aspecte ale instalațiilor termice: „Методические указания по испытанию тепловой изоляции оборудования и трубопроводов ТЭС”; „Методические указания по гидропневматической промывке водяных тепловых сетей”; „Правила приемки в эксплуатацию энергообъектов электростанции, электрических и тепловых сетей после технического перевооружения”; „Типовая инструкция по эксплуатации гидротехнических сооружений систем технического водоснабжения тепловых электростанций”; „Временная инструкция по приемке тепловой изоляции энергоблоков из монтажа”; „Типовая инструкция по эксплуатации трубопроводов тепловых электростанций” ș.a., dar acestea de asemenea nu reglementează securitatea tehnică în sectorul termoelectric nu au fost publicate în Monitorul Oficial sau altă ediție oficială pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, la momentul actual, nu este act normativ publicat în Monitorul Oficial care ar reglementa securitatea tehnică (securitatea și sănătatea în muncă) în sectorul termoelectric.

În contextul cauzelor descrise ce au impus elaborarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric principalele modificări necesare, sunt:

1) aprobarea și publicarea în Monitorul Oficial a Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric, adaptate la specificul unităților termoelectrice din Republica Moldova;

2) adaptarea Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric la prevederile actelor normative, documentelor normativ-tehnice din Republica Moldova, ceea ce va ridica nivelul asigurării securității personalului care execută lucrări la utilajul termotehnic;

3) adaptarea măsurilor organizatorice la experiența acumulată în procesul exploatării utilajului termotehnic;

4) introducerea unor prevederi esențiale în formularul autorizației de lucru;

5) introducerea, în calitate de anexe, în textul Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric a listei echipamentelor individuale de protecție, dispozitivelor și sculelor care trebuie să fie în mașina formației de lucru de reparație și deservire a rețelelor termice, precum și a modelului actului de admitere pentru executarea lucrărilor la utilajul termotehnic pe teritoriul întreprinderii active (secție, sector);

6) excluderea din textul Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric a unor cerințe cu privire la utilajul termotehnic, care nu este prezent la unitățile termoelectrice din Republica Moldova;

7) excluderea din textul Normelor de securitate în sectorul termoelectric a unor anexe care nu corespund cerințelor actelor normative în vigoare.

4. Fundamentarea economico-financiară

Costuri de conformare nu au fost identificate, deoarece proiectul Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric nu impune cerințe suplimentare în sensul diminuării sau sporirii costurilor suportate de utilizatori în procesul de aplicare a cadrului normativ existent, cum ar fi „Правила

техники безопасности при эксплуатации тепломеханического оборудования электростанций и тепловых сетей” ediția din anul 1991, deoarece aceste norme existente, deja implicau costuri pentru respectarea lor, iar proiectul normelor analizat nu vine cu prevederi noi în acest sens.

Astfel, implementarea prevederilor Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric, nu va genera cheltuieli suplimentare pentru utilizatori (persoane fizice și juridice) și se asigură faptul, că aprobarea și implementarea Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, nu va afecta negativ activitatea lor în sens de majorare a costurilor suportate.

Intervenția propusă nu va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare nici din bugetul de stat.

Aprobarea proiectului în cauză va atrage doar efectuarea cheltuielilor pentru ANRE privind publicarea acestuia în Monitorul Oficial în cazul unor ediții speciale, precum și cheltuieli privind traducerea acestuia în limba rusă.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Odată cu intrarea în vigoare a Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric, se va abroga documentul normativ-tehnic „Правила техники безопасности при эксплуатации тепломеханического оборудования электростанций и тепловых сетей” ediția din anul 1991.

Este necesar de menționat prevederea cu privire la punerea în aplicare a Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric la expirarea termenului de 6 luni de la publicarea acestora în Monitorul Oficial. Această cerință este introdusă pentru ca personalul unităților termoelectrice să aibă posibilitatea de a ajusta documentația tehnică internă, inclusiv instrucțiunile de exploatare a utilajelor termotehnice, precum și pentru instruirea acestui cu prevederile noilor norme.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

La data de 03.08.2023 pe pagina web oficială a Agenției, la rubrica „Transparența decizională/Inițierea elaborării deciziei” a fost plasat anunțul cu privire la inițierea elaborării acestui proiect în care a fost indicat termenul limită (31.08.2023) de prezentare a recomandărilor/propunerilor referitor la Normele în cauză, precum și datele de contact ale persoanelor responsabile (Alexandru Andronic - șef secție, tel: 022 823 988, aandronic@anre.md; Alexandru Tagadiuc – specialist principal, tel: 022 823 986, atagadiuc@anre.md).

Ulterior, la data 10.10.2023, Agenția, pe pagina web oficială, la rubrica „Transparența decizională/Consultări publice” a plasat anunțul cu privire la inițierea procedurii de consultare publică a proiectului de modificare a Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric, în care a fost indicată data-limită de prezentare a avizelor (25.10.2023) și adresa unde acestea pot fi expediate. Textul proiectului Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric, Analiza impactului și Nota informativă au fost plasate pe pagina web oficială a ANRE la rubrica „Transparența decizională/Proiecte supuse consultării publice”, la poziția nr. 814.

Totodată, Agenția a expediat o solicitare de avizare a Normelor menționate, în adresa Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Ministerului Mediului, Agenției de Mediu, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, unităților termoelectrice - SA „Termoelectrica”, SA „CET Nord”, Î.M. „Rețele Termice Florești”, Î.M. „Termotrans Taraclia”, Î.M. „Servicii Comunal-Locative” Orhei, SA „Comgaz-Plus”, Î.M. „Servicii Comunale Glodeni”, Î.M. „Antermo”, Î.M. „Rețelelor și Centralelor Termice Comrat”, Î.M. „Termogaz-Bălți”, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, precum și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Institutului Național de Standardizare, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, Consiliului Concurenței și Federației “CONDRUMAT”, Î.C.S. „Premier Energy Distribution”, S.A. „RED Nord”, Î.S. „Moldelectrica”.

Suplimentar, proiectul Normelor a fost consultat și cu Inspectoratul de Stat al Muncii. Prin avizul prezentat la data de 20 decembrie 2023, Inspectoratul de Stat al Muncii a comunicat lipsa propunerilor și obiecțiilor vis-a-vis de proiectul Normelor.

Toate obiecțiile și propunerile expediate în adresa Agenției, care au fost prezentate în cadrul consultărilor, au fost discutate în cadrul ședinței de lucru și au fost luate în considerare la elaborarea variantei finale a Normelor de securitate tehnică în sectorul termoelectric și introduse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În cadrul consultărilor publice, avize au fost prezentate de către următoarele instituții:

1. Î.S. „Moldelectrica” – fără obiecții și propuneri;
2. Agenția Națională pentru Sănătate Publică – fără obiecții și propuneri;
3. Agenția de Mediu – fără obiecții și propuneri;
4. Ministerul Sănătății – fără obiecții și propuneri;
5. Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova – fără obiecții și propuneri;
6. Î.M. a Rețelelor și Centralelor Termice Comrat – fără obiecții și propuneri;
7. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – fără obiecții și propuneri;
8. Ministerul Energiei – 1 propunere
9. S.A. „RED Nord” – fără obiecții și propuneri;
10. Institutul de Standardizare din Moldova – fără obiecții și propuneri;
11. Ministerul Muncii și Protecției Sociale – fără obiecții și propuneri;
12. S.A. „Apă-Canal Chișinău” – fără obiecții și propuneri;
13. Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică – 4 propuneri;
14. S.A. „CET Nord” – 14 propuneri;
15. S.A. „Termoelectrica” – 18 propuneri;
16. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – fără obiecții și propuneri;
17. Consiliul Concurenței – fără obiecții și propuneri;
18. Inspectoratul de Stat al Muncii – fără obiecții și propuneri;
19. Centrul Național Anticorupție – 3 propuneri;
20. Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător – 10 propuneri;
21. Ministerul Dezvoltării Economice și Dezvoltării – 2 propuneri;
22. Institutul de Standardizare din Moldova (avizare repetată) – 1 propunere;
23. Ministerul Justiției – 22 propuneri.

Astfel, în total au fost prezentate avize cu un număr de 75 de propuneri în total, cu privire la proiectul Normelor menționate. Din acestea, 58 propuneri au fost acceptate, acestea constituind 77% din numărul total de propuneri. 12 propuneri au fost parțial acceptate, ceea ce constituie 16% din numărul total de propuneri, iar 5 propuneri care reprezintă 7% din numărul total de propuneri, nu au fost acceptate.

7. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul Hotărârii menționate a fost supus expertizei anticorupție. Raportul de expertiză anticorupție nr. EDA24/9412 din 25.01.2024, a prezentat 3 recomandări care au fost acceptate și implementate în varianta finală a proiectului Hotărârii.

8. Constatările expertizei juridice

Proiectul Hotărârii menționate a fost supus expertizei juridice. În total au fost prezentate 22 de propuneri. Din acestea, 19 propuneri au fost acceptate, 2 propuneri au fost acceptate parțial, iar 1 propunere nu a fost acceptată.

9. Constatările expertizei Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

La data de 28 noiembrie 2023, analiza de impact la proiectul Normelor a fost susținută cu luarea în considerare a opiniei expertului.

Proiectul Normelor a fost examinat în cadrul ședinței din data de 12 decembrie 2023 fiind prezentate unele obiecții la conținutul proiectului. Totodată în cadrul ședinței proiectul a fost susținut condiționat cu luarea în considerare a obiecțiilor expuse.

În urma ședințelor, atât analiza de impact cât și proiectul Normelor a fost modificat conform obiecțiilor.

Director general
Veaceslav UNTILA